

Glomma sør, Morsa og Øyeren

Vannområdenes arbeid og ditt ansvar som lokalpolitiker

Spydeberg kommune

Vannområdene Glomma sør, Morsa og Øyeren

Spydeberg kommune er en del av vannområdene Glomma sør og Morsa. I tillegg inngår et lite areal nordøst i kommunen i vannområde Øyeren. Kommunen sitter med nøkkelen til å kunne sikre innbyggerne sine et godt vannmiljø i fremtiden, og som lokalpolitiker kan du utgjøre en forskjell og bidra til god vannforvaltning i Spydeberg.

Vannområde Glomma sør dekker de 11 kommunene som har avrenning til Glommas hovedløp, fra nedstrøms Øyeren i nord til utløpet i havet ved Hvalerøyene i sør. Vannområde Morsa omfatter arealer i 12 kommuner som drenerer til Vansjø-/Hobølvassdraget, Hølenvassdraget og kystbekkene. Morsa har krevende naturforhold siden nesten hele nedbørsfeltet er under marin grense, og fordi innsjøen med størst brukerinteresser ligger nederst i vassdraget. Vansjø er viktig drikkevannskilder for mange. Innsjøer, elver og bekker med områdene rundt benyttes i stor grad til friluftsliv og rekreasjon i ulike former. I tillegg er vannforekomstene viktige for biologisk mangfold.

Hvordan vi lever og utøver virksomhet i områdene rundt vassdraget preger vannforekomstene våre. God vannkvalitet er viktig for at vi skal ha det bra- for rent vann å drikke, for å kunne bade i, for å kunne fiske, for dyrene som lever ved og i vannet- eller for rett og slett bare ha en god naturopplevelse.

Gjennom vannområdearbeidet, har vi fått god kunnskap om tilstanden i vannforekomstene våre, og hva det er som påvirker dem. Avrenning fra jordbruksområder, utslipp fra private og kommunale avløpsanlegg er det som påvirker vassdragene mest. Mange av utfordringene har sammenheng med store nedbørsmengder og flom, kombinert med større andel tette flater og for dårlig infrastruktur. Når vi vet hva som påvirker vannforekomstene, kan vi også komme med tiltaksforslag som vil hjelpe oss å få god tilstand i vannforekomstene. Noen steder er det enkelttiltak som skal til- andre steder må det gjøres tiltak i flere sektorer for at vi skal kunne oppnå en bedre vannkvalitet.

I vannområdene jobber vi for at vannforvaltning og god vannkvalitet skal være på agendaen hos alle de som har virksomhet som preger vannforekomstene og hos de som bor og lever ved vann. Tett samarbeid med kommunene, og fokus på vannkvalitet i kommuneplanleggingen og i behandling av enkeltsaker, er en viktig premisse for å komme i mål med dette arbeidet.

Foreslåtte tiltak i Spydeberg kommune

Tilstand, påvirkninger og tiltaksforslag

Spydebergs vannforekomster er i hovedsak i moderat økologisk tilstand. Påvirkningsbildet er stort sett landbruk og avløp fra spredt bebyggelse, samt regnvannsoverløp i tettbygde strøk.

Spydeberg kommune prioriterer opprydning i spredt avløp og vil for Glomma sør være ferdige med dette arbeidet i 2018/19. For Morsa sin del av Spydeberg, er kommunen ferdig med dette arbeidet. Sanering og omlegging av offentlig avløpsnett er en pågående prosess. Det samme gjelder landbrukstiltak, som redusert jordbearbeiding, vegetasjonssoner, grasdekte vannveier og reparasjon av hydrotekniske anlegg for å redusere jordtap.

Hyllibekken renner gjennom sentrum og er viktig for bymiljø i småbyen, og Smalelva utmerker seg med rikt biologisk mangfold, blant annet finnes det edelkreps og det er en stedegen ørretstamme. Lyseren har store brukerinteresser knyttet til seg, i form av drikkevann, rekreasjon og friluftsliv.

Lyseren er i God tilstand, og det vil settes som miljømål i 2021 å ha svært god tilstand. Lyseren og nedbørsfeltet er ivarettatt gjennom egne bestemmelser i kommuneplanen for å hindre forurensning. Videre bygges det trykkavløpsnett som vil frakte avløpet til 500 hytter og boliger ut av området.

FAKTA: VANNFORVALTNING I NORGE

EUs vanddirektiv legger rammene for vannforvaltningen i Norge. Arbeidet med vannforvaltning er nedfelt i vannforskriften. Hovedformålet med vannforskriften er å sørge for at vannmiljøet blir beskyttet og brukt på en bærekraftig måte. Målet er et godt vannmiljø i alle vannforekomster i Norge innen 2021.

For å klare å oppfylle målene i vanddirektivet er Norge inndelt i 11 vannregioner. Vannområde Glomma sør er et av 13 vannområder i vannregion Glomma, og koordinerer vannarbeidet til kommunene i vannområdet.

Spydeberg kommune

Tilstand per vannforekomst 2015

Tabellen viser et utvalg av kommunens vannforekomster

Vannforekomst	Økologisk tilstand	Påvirkninger
Bekkefelt til Glomma sør for Solbergfoss	Moderat	Fulldyrket mark, spredt bebyggelse
Bekker til Lyseren	Moderat	Spredt bebyggelse
Glomma fra Øyeren til Solbergfoss	God	Fulldyrket mark
Hyllibekken	Moderat	Avrenning fra byer, spillvannlekkasje, fulldyrket mark, industri
Kjosbekken	Moderat	Fulldyrket mark
Lyseren	God	
Mjølkebergbekken	Moderat	Fulldyrket mark
Skarnesbekken	Moderat	Avrenning grustak, fulldyrket mark
Smalelva	Moderat	Fulldyrket mark, spredt bebyggelse, spillvann
Mørkelva	Moderat	Sur nedbør, regnvannsoverløp, erosjon, landbruksarealer, spredt avløp
Hobølrelva Mjær- Vegger	Moderat	Landbruksarealer, spredt avløp

- Vannområde Glomma sør
- Vannområde Øyeren
- Vannområde Morsa
- Spydeberg kommune

«God vannkvalitet er viktig for at vi skal ha det bra – rent vann å drikke, bade, fiske, for dyrene som lever ved og i vannet – eller rett og slett bare ha en god naturopplevelse.»

Hyllibekken flommer over. Foto: Ole Håkon Heier

Kreps fra Lyseren. Foto: Ole Håkon Heier

Ditt ansvar som lokalpolitiker

Vann betyr mye for innbyggerne i din kommune, og de færreste kunne nok sett for seg en dag uten rent vann. Heldigvis finnes det mye friskt og rent vann, men ikke alle vannforekomstene har god nok vannkvalitet. Som lokalpolitiker har du både anledning og plikt til å påvirke hvordan fremtidens vannmiljø skal være i din kommune.

Kommunen har en nøkkelrolle innen vannforvaltning og i arbeidet etter vannforskriften. Vannforvaltningen må være lokalt tilpasset og blir bare troverdig hvis den har støtte hos lokalbefolkningen.

Vi håper at du som lokalpolitiker engasjerer deg i arbeidet med vannforvaltning i din kommune. Slik kan vi sammen sikre god lokal forankring og nå målet om god vannkvalitet i alle vannforekomster.

Kommunens ansvar:

- Vedlikeholde og gjøre investeringer slik at det kommunale avløpsnettverket fungerer forskriftsmessig og renseanleggene har en tilfredsstillende rensing.
- Sørg for at spredt bebyggelse kobles til avløps-system (enten privat eller offentlig) etter krav i forurensingsloven, og føre tilsyn med anleggene.
- Bidra til helhetlig overvåkning. Vannområdene har koordineringsansvar for overvåkning, mens kommunene bidrar med finansiering. Det søkes statlige tilskuddsmidler i tillegg.
- Kontrollere at landbrukstiltak gjennomføres etter nasjonale og regionale forskrifter og at landbruket generelt følger forskriftene knyttet til tilskudd.
- Veilede og gi tilskudd til miljøinvesteringstiltak innen landbruket, og informere om gjeldende forskrifter og tilskudd til årlige miljøtiltak.
- Informere og motivere innbyggere og næringsdrivende om behov for tiltak og hvilke muligheter som finnes.
- Planlegge overvannstiltak som separerer, forsin-ker, fordroyer og infiltrerer. Klimaendringer med mye nedbør kan føre til store forurensende utslipp og kostbare flomskader.
- Sørg for at rasproblematikk hensyntas i planlegging av nye utbyggingsområder og ved utvidelse/nyinvesteringer i eksisterende områder eller større enkeltprosjekt.
- Sørg for at arbeid med å bedre vannkvalitet/ikke forringe, innarbeides i alle aktuelle planer i kommunen. God arealplanlegging er vesentlig.

Granodden . Foto: Ole Håkon Heier
Forside: Søndre Karlsøya. Foto: Ole Håkon Heier

Vil du vite mer om vannforvaltning? Kontakt vannområdet eller besøk nettsidene:

- Vannområde Glomma sør v/ Maria Ystrøm Bislingen, maria.bislingen@rakkestad.kommune.no, www.glomma-sor.no
- Vannområde Morsa v/ Carina Isdahl, morsa@valer-of.kommune.no, www.morsa.org
- Vannområde Øyeren v/ Kristian Moseby, kristian.moseby@nes-ak.kommune.no, www.vo-oyeren.no
- Vannforvaltning i Norge: vannportalen.no